

Inhoud

Les 55	Hulpwerkwoorden	Les 77	Opnieuw (nogmaals) / Overgaan
Les 56	Voorzetsels met meerdere
betekenissen	Les 78	Plaats; in plaats van
Les 57	Tegenwoordig deelwoord	Les 79	Aan de rechterkant / rechts;
aan de linkerkant / links
Les 58	Advies en mening	Les 80	Rust(ig); rusten
Les 59	Klaar, af / opmaken, is afgelopen	Les 81	Schuld
Les 60	Weleens, (aan)komen,
genoeg zijn	Les 82	Het verhaal van de rekening
Les 61	Nieuw; iets goeds / nieuws	Les 83	Voor; (al) voorbij
Les 62	Af / uitzetten en betalen	Les 84	Waarschuwen; waarschuwing
Les 63	Op de bank en in de bank	Les 85	Zo; zodra
Les 64	Nog meer werkwoorden die
ook zelfstandige
naamwoorden zijn	Les 86	Apotheek
Les 65	Bewijzen, proeven, proberen	Les 87	Afspraken
Les 66	Gelukkig en blij	Les 88	Toerisme
Les 67	Bij en bijna	Les 89	Huwelijk
Les 68	Meestal, vaak, soms, altijd	Les 90	De weg wijzen
Les 69	Het tegenovergestelde	Les 91	Verliezen en missen
Les 70	Voldoende en genoeg	Les 92	Ziekenhuis, huisarts en
specialist
Les 71	Haast, zich haasten,
opschieten	Les 93	Officiële vrije dagen
Les 72	Houden van;
vasthouden; uithouden	Les 94	Boodschappen / inkopen
doen
Les 73	Geven en nemen	Les 95	Vergadering
Les 74	Maken en bouwen	Les 96	Geloven, denken / vinden,
van mening zijn
Les 75	verzekering	Les 97	Op bezoek; bezoeken
Les 76	Nodig hebben	Les 98	Bezienswaardigheden
		Les 99	U spreekt Papiaments
		Les 100	Werkwoordenlijst

Lès 55

Verbonan ouksiliar. Hulpwerkwoorden.

Fin di e luna aki nos **por duna** Ernst 100 dòler.

Einde van deze maand **kunnen** we Ernst 100 dollars **geven**.

Dikon nan no **ke partisipá** e bia aki?

Waarom **willen** ze dit keer niet **meedoen**?

Na dado momento Milly **mester sinta** riba e kabai.

Op een gegeven moment **moet** Milly op het paard **zitten**.

Ena **mag strika** e kamisa di su ruman hòmber.

Ena **mag** het (over)hemd van haar broer **strijken**.

Servisio meteorológiko **lo atvertí** pueblo.

De meteorologische dienst **zal** het volk **waarschuwen**.

Lès 56

Preposishonnan ku tin mas di un nifikashon.

Voorzetsels met meerdere betekenissen.

Ku

Ku ken bo ta bai piska?

Met wie ga je vissen?

Nan a bisa **ku** lo tin mal wer mañan.

Zij hebben gezegd **dat** er morgen slecht weer zal zijn.

Serka di

Mi pasport ta **serka di** kaduká.

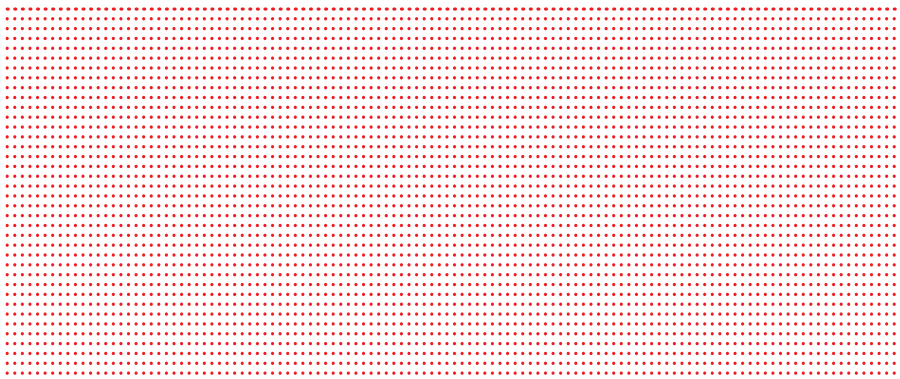
Mijn paspoort is **bijna** verlopen.

Eddy ta biba **serka mi** prima.

Eddy woont **bij** mijn nicht.

Allen ta biba **serka di** un misa.

Allen woont **dichtbij** een kerk.

Lès 56

Na

Na promé lugá, tur hende mester sinta ketu.

Ten eerste moet iedereen stil zitten.

Tur dia mi ta yega skol **na** tempu.

Elke dag kom ik **op** tijd op school.

NOTA: Het woord 'naar' wordt vaak niet vertaald.

Boso tambe ta bai stat awe tardi?

Gaan jullie vanmiddag ook **naar** de stad?

Otro siman djaweps Danny ta bai hòspital pa laga hasi algun tèst.

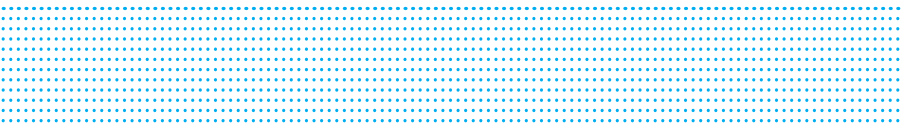
Volgende week donderdag gaat Danny **naar** het ziekenhuis om enkele testen te laten doen.

Nan ta bai laman tur djasabra mainta.

Zij gaan elke zaterdagochtend **naar** het strand.

Harold ta bai Hulanda pa pasa fakansi grandi ku su primunan.

Harold gaat **naar** Nederland om met zijn neven de zomervakantie door te brengen.

Lès 57

Gerundio.

Tegenwoordig deelwoord.

Om aan te geven dat de handeling op dit ogenblik plaatsvindt, gebruikt men in het Papiaments een tegenwoordig deelwoord als **-ando; -iendo** achter het werkwoord.

Nos ta **kanando** den Playa.

We zijn **aan het lopen** in de stad.

E mucha ta **hasiando** su hùiswèrk.

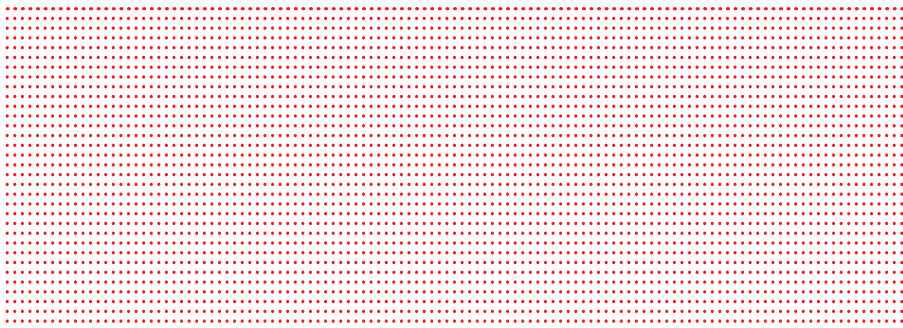
Het kind is zijn / haar huiswerk **aan het maken**.

E gezaghèber ta **bisando** algun kos importante.

De gezaghebber is enkele belangrijke dingen **aan het vertellen**.

Norman ta **trahando** un boto pa e uza den Regata.

Norman is een boot **aan het maken** om tijdens de Regatta te gebruiken.

Lès 68

Mayoria bia; hopi bia; tin bia; tur bia / semper.
Meestal, vaak, soms, altijd.

Mayoria bia Ester ta pone su outo den garashi asina e yega kas.

Meestal zet Ester haar auto in de garage zodra ze thuis komt.

Hopi bia ora solo ta bahando, ainda e muchanan ta trein beisbòl.

Vaak zijn de kinderen bij zonsondergang nog steeds bezig met honkbal te oefenen.

Tin bia nos ta keda landa te ora bira sukú.

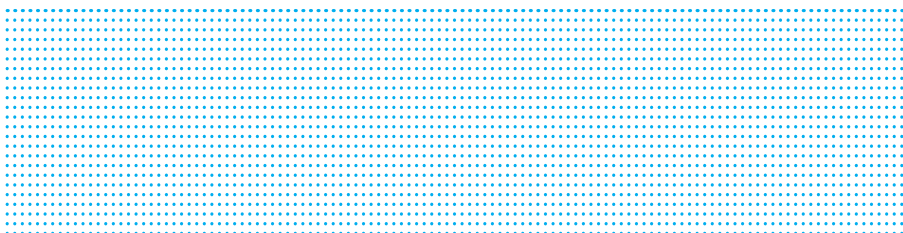
Soms blijven wij zwemmen totdat het donker wordt.

Tur bia / semper e diputadonan ta diskutí tur asuntu ku pueblo ta trese dilanti.

De gedeputeerden discussiëren **altijd** alle zaken die het volk naar voren brengt.

Otro bia boso ta haña pan ku webu.

Volgende keer krijgen jullie brood met ei.

Lès 71

Purá; pura; hasi lihé.

Haast; zich haasten; opschieten.

Mi ta kere ku nos mester **hasi lihé**.

*Ik denk dat we ons moeten **haasten**.*

Mi no tin **purá** pa e sèn, pues Elsa por paga mi e kama fin di luna.

*Ik heb geen **haast** om het geld terug te krijgen, dus Elsa kan mij aan het einde van de maand betalen voor het bed.*

Mila a **pura** pa e yega dòkter na tempu, pa e no pèrdè su turno.

*Mila heeft **zich gehaast** om op tijd bij de dokter te zijn, opdat haar beurt niet voorbij gaat.*

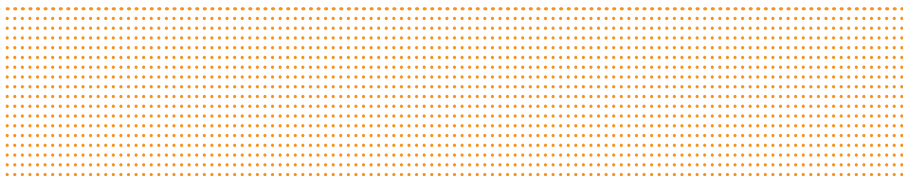
Mi amigunan a **pura** mi sin nodi pasobra e konsierto a kuminsá bon lat!

*Mijn vrienden hebben me onnodig **gehaast** want het concert is heel laat begonnen.*

Sòpi **purá** ta sali salu!

Haastige spoed is zelden goed!

(letterlijk: haastige soep zal zout smaken)

Lès 82

E kuenta di e kuenta. Het verhaal van de rekening.

Esaki ta un kuenta kòrtiku di un kuenta di spar i un kuenta koriente. E señora tabatin un tarheta di ATM ku e por uza pa lanta sèn for di ambos kuenta. El a primintí su mes, ku e lo lanta sèn solamente for di e kuenta koriente. Pero den temporada di fin di aña, el a hañé den un pèrtá finansiero. I el a hasi ko'i sin kuenta. El a swaip for di su kuenta di spar, pa paga sierto artíkulonan ku el a kumpra den supermerkado. Tambe pa un kolchon nobo. Ainda e tin duele di loke el a hasi.

Dit is een kort verhaal van een spaarrekening en een rekening courant. De mevrouw had een bankpasje dat ze kon gebruiken om van beide rekeningen geld te pinnen. Ze heeft zichzelf beloofd dat ze alleen maar van haar rekening courant geld zal pinnen. Maar in de kerstperiode had ze het financieel krap. En ze heeft iets dwaas gedaan. Ze heeft gepind en van haar spaarrekening betaald voor bepaalde artikelen die ze in de supermarkt heeft gekocht. Ook heeft ze een nieuwe matras gekocht. Ze heeft nog spijt van wat ze heeft gedaan.

Lès 87

Palabrashonnan. Afspraken.

Tur partisipante mester tene nan na e **palabrashonnan**.

Alle deelnemers moeten zich aan de **afspraken** houden.

Mi tin **un palabrashon** ku mi yu, esta laba tayó tur atardi.

Ik heb **een afspraak** met mijn kind, namelijk elke middag de afwas doen.

Nos **a palabrá** pa topa otro mañan atrobe.

We **hebben afgesproken** om elkaar weer morgen te ontmoeten.

E palabrashon ta pa uza palabra fásil, spesialmente ora bo kuminsá siña un idioma straño.

De afspraak is om makkelijke woorden te gebruiken, vooral wanneer je een vreemde taal begint te leren.

